

2015

Risikoreport

31. december

Indhold

1. Indledning	4
2. Anvendelsesområde	4
3. Risikostyring	4
3.1 Risikotyper	5
3.2. Organisering af risikostyring	5
4. Kapitalstyring	6
4.1. Kapitalkrav	6
4.2. Kapitalen.....	7
4.3. Risikoeksponeringer	7
4.4. Kapitalgrundlag.....	8
4.5. Kapitalbuffere og indikatorer for systemisk betydning	8
5. Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov	8
6. Kreditrisiko	11
6.2. Styring, overvågning og rapportering	12
6.3. Kapitalkrav kreditrisiko	12
6.4. Kreditrisiko og udvandringsrisiko	14
7. Modpartsrisiko	16
8. Markedsrisiko	17
8.1. Politik for markedsrisiko	18
8.2. Styring, overvågning og rapportering af markedsrisiko	18
8.3. Kapitalkrav markedsrisiko	18
9. Likviditetsrisiko	18
9.1. Likviditetspolitik.....	18
9.2. Styring, overvågning og rapportering	19
10. Forretningsrisiko	19
11. Operationel risiko	19
11.1 Politik for operationel risiko.....	19
11.2 Styring, overvågning og rapportering af operationelle risici	19
11.3. Kapitalkrav operationel risiko.....	20

12. Gearingsrisici	20
12.1 Politik for gearingsrisici.....	20
12.2 Styring, overvågning og rapportering af gearingsgraden.....	20
12.3 Oplysning om gearingsgrad	20
13. Behæftede aktiver	20
14. Ledelsessystemer	21
15. Aflønningspolitik	22
15.1. Lønpolitik mv.....	22
15.2. Kvantitative oplysninger om aflønning og fordeling af lønsum	22
16. Risikoerklæring og underskrift	22
Bilag A. Henvisninger vedrørende oplysningsforpligtelser	25
Bilag B. Oplysningerforpligtelser jf. CRR som ikke er relevante for Danske Andelskassers Bank	25

1. Indledning

Formålet med denne risikoreport er at give et indblik i Danske Andelskassers Bank A/S's risici, kapitalforhold samt kapital- og risikostyring.

Risikoreporten er udarbejdet i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 575/2013 (CRR) om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter. Regelsættet udspringer af Basel III-reglerne og fastsætter i de såkaldte Søjle III regler om offentliggørelse af kapitalkrav og risikostyring.

Risikoreporten indeholder en beskrivelse af, hvilke risici banken er udsat for, og hvordan banken varetager risiko- og kapitalstyring i relation til disse risici.

Oplysningerne i denne risikoreport vedrører året 2015, og er ikke revideret af bankens interne eller eksterne revision.

Danske Andelskassers Bank offentliggør den fulde risikoreport en gang om året i forbindelse med offentliggørelsen af årsrapporten.

2. Anvendelsesområde

Risikoreporten omfatter koncernen Danske Andelskassers Bank. Rapporteringen sker på fuldt konsolideret grundlag og omfatter bankens to 100 % ejede dattervirksomheder, DAB Invest A/S og DAB Invest 2 A/S. Supplerende oplysninger om dattervirksomhederne fremgår af årsrapporten 2015 note 18.

Der er overensstemmelse mellem de virksomheder, der indgår i den regnskabsmæssige konsolidering, og de virksomheder, der indgår i den kapitalmæssige konsolidering.

Opgørelsen af risikoeksponeringerne sker med udgangspunkt i de regnskabsmæssige værdier i koncernbalancen, idet der ved opgørelsen af risikoeksponeringer foretages en justering for uudnyttede lånetilbud, kredit- og lånetilsagn, garantier og besiddelser af kapitalandele m.v. i enheder i den finansielle sektor i henhold til reglerne i CRR-forordningen. Derved består der for nogle poster en forskel mellem de regnskabsmæssige og solvensmæssige værdier, der indgår i konsolideringsgrundlaget.

Danske Andelskassers Bank er omfattet af reguleringen for finansielle virksomheder, herunder blandt andet regler om kapital, likviditet og midlernes placering. Reglerne skal opfyldes på både institutniveau og koncernniveau. Med forbehold for de krav til kapital m.v. i banken, som følger af den finansielle regulering, forudser banken ikke hindringer for en hurtig overførsel af kapitalgrundlag eller tilbagebetaling af fordringer indenfor koncernen.

3. Risikostyring

Danske Andelskassers Bank påtager sig risiko med udgangspunkt i den valgte forretningsmodel samt de strategiske målsætninger, herunder sammenhængen mellem bankens vision, mission og strategi, og skal til enhver tid stå i hensigtsmæssigt forhold til kapitalgrundlaget.

Som supplement hertil er der fastsat specifikke politikker, som fastlægger de overordnede retningslinjer for håndtering og styring af risici. Politikkerne gennemgås og godkendes af bestyrelsen mindst en gang om året.

Risikostyring er et vigtigt fokusområde i hele banken. De forskellige risikotyper, som banken påtager sig, og de tiltag, der gøres for at styre risikoen, gennemgås i de følgende afsnit.

3.1 Risikotyper

Danske Andelskassers Bank er eksponeret over for forskellige typer af risici. Banken betragter de følgende risikotyper som de vigtigste:

Kreditrisiko	er risikoen for at tab som følge af at debitor helt eller delvist misligholder betalingsforpligtelsen.
Markedsrisiko	er risikoen for tab som følge af ændringer i markedsværdien af bankens aktiver og forpligtelser, forårsaget af ændringer i markedsforhold.
Likviditetsrisiko	er risikoen for at banken ikke kan honorere betalingsforpligtelserne med normale likviditetsreserver, og herunder at banken ikke kan overholde betalingsforpligtelser på grund af manglende funding
Operational risiko	er risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive juridiske risici.
Forretningsrisiko	er risikoen for tab som følge af, at der sker ændringer i eksterne omstændigheder eller begivenheder, der skader bankens image eller indtjening.

3.2. Organisering af risikostyring

Bestyrelsen har vedtaget en forretningsorden, der angiver ansvarsfordelingen mellem bestyrelsen og direktionen. Bestyrelsen varetager den overordnede og strategiske ledelse, mens direktionen forestår den daglige ledelse.

Bestyrelsen skal sørge for, at banken har den rette organisation, herunder adskillelse mellem de enheder, som pådrager banken risici og de enheder, som varetager bankens risikostyring. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for afgrænsning og styring af bankens risici, og det er bestyrelsen, som fastlægger målsætning og strategi for risikostyring samt vedtager risikopolitikker og beredskabsplaner. Der rapporteres regelmæssigt til bestyrelsen med henblik på at give bestyrelsen mulighed for at kontrollere, om de samlede risikopolitikker og de fastsatte grænser bliver overholdt.

Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg, som har til opgave at gennemgå regnskabs- og revisionsmæssige forhold samt at overvåge og vurdere effektiviteten af bankens interne kontrol- og risikostyringssystemer. Udvalget består af syv medlemmer, heraf minimum et medlem, som i lovens forstand besidder særlige kvalifikationer inden for revisions- og regnskabsforhold, og som desuden er uafhængig af banken, jf. bekendtgørelse nr. 1393 af 19. december 2011 om revisionsudvalg i virksomheder samt koncerner, der er underlagt Finanstilsynet.

Bestyrelsen har i henhold til Lov om Finansiell Virksomhed § 80b ligeledes nedsat et risikoudvalg, som rådgiver bestyrelsen om bankens overordnede nuværende og fremtidige risikoprofil og -strategi samt bistår bestyrelsen med at påse, at bestyrelsens risikostrategi implementeres korrekt i organisationen. Risikoudvalget består af seks medlemmer som vurderer, om de finansielle produkter og tjenesteydelser, som banken handler med, er i overensstemmelse med bankens forretningsmodel og risikoprofil. Risikoudvalget vurderer desuden bankens aflønningsstruktur i forhold til, om denne tager højde for bankens risici, kapital og likviditet.

Direktionen har ansvaret for den daglige ledelse, herunder at banken drives i overensstemmelse med de af bestyrelsen fastlagte politikker og retningslinjer. Direktionen har det daglige ledelsesmæssige ansvar for, at banken kun påtager sig risici, som organisationen forstår og kan gennemskue konsekvenserne af. Direktionen rapporterer regelmæssigt til bestyrelsen om bankens risikoeksponering.

Herudover er der udpeget en risikoansvarlig, der refererer direkte til direktionen. Den risikoansvarlige er ansvarlig for at have et samlet overblik over bankens risikobehæftede aktiviteter med henblik på at kunne vurdere, om der er en betryggende styring heraf. Den risikoansvarlige skal sikre, at alle væsentlige risici i banken, herunder risici, der går på tværs af organisatoriske enheder identificeres, måles, håndteres og rapporteres korrekt. Den risikoansvarlige udarbejder efter behov og mindst en gang årligt en rapport til bestyrelsen om bankens risikostyring. Den risikoansvarlige kan i

relevant omfang give udtryk for betænkeligheder og advare bestyrelsen, når specifikke risikofaktorer påvirker eller kan påvirke banken.

Danske Andelskassers Bank har tillige en complianceansvarlig, som kontrollerer og vurderer, om politikker og procedurer for overholdelse af reglerne på værdipapirhandelsområdet er effektive, og som derudover yder rådgivning til personer med ansvar for investeringsområdet. Den complianceansvarlige bidrager endvidere til, at forretningsgange og procedurer er opdaterede i henhold til gældende lovgivning, herunder overholdelse af regler inden for blandt andet investorbeskyttelse, medarbejderes værdipapirhandels-transaktioner, forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering. Den complianceansvarliges ansvarsområde omfatter risici for, at banken kan blive pålagt sanktioner, lider tab af omdømme, eller at banken eller bankens kunder lider væsentlige økonomiske tab som følge af manglende overholdelse af gældende lovgivning, markedsstandarder eller interne regelsæt. Den complianceansvarlige har reference til direktionen.

Bankens eksterne revisionsfirma vælges på den ordinære generalforsamling for ét år ad gangen. Rammerne for revisorernes opgaver, herunder revision og andre ydelser, aftales årligt mellem Bestyrelsen og revisorerne efter anbefaling fra revisionsudvalget.

Herudover refererer og rapporterer den interne revision til bestyrelsen. Intern revisions arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan og omfatter blandt andet stikprøvevis revision af forretningsgange og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder, herunder i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

4. Kapitalstyring

Risiko på kapitalgrundlaget er risiko for tab som følge af, at banken ikke har tilstrækkelig kapital til at overholde det individuelt opgjorte solvensbehov, andre kapitalkrav eller Finanstilsynets fastsatte solvenskrav, hvis dette er større. Bestyrelsen ønsker at have en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen og fordrer den fornødne handlefrihed på ethvert tidspunkt i en konjunkturcyklus. Det er målsætningen, at den kapitalmæssige overdækning i forhold til det opgjorte solvensbehov ligger i intervallet 2-4 procentpoint. Bankens strategiske overvejelser bliver derfor hvert år behandlet og testet i hvilket omfang, kapitalen kan understøtte bankens strategi, hvilket dokumenteres i kapitalplanen.

Udviklingen i kapitalen følges løbende, og bestyrelsen modtager en gang i kvartalet en rapportering om udviklingen i solvensbehovet, kapitalprocenten og kapitalgrundlaget. Bestyrelsen drøfter størrelsen af solvensbehovet med udgangspunkt i den modtagne rapportering. På baggrund af drøftelsen træffer bestyrelsen afgørelse om bankens solvensbehov, som skal være tilstrækkelig til at dække bankens risici.

Bestyrelsen har derudover i forhold til kapitalen fastsat indikatorer med tilhørende grænseværdier for den egentlige kernekapital og indikator for kapitalgrundlagsprocenten i genopretningsplanen. Indikatorerne skal sikre, at banken advares om en eventuel uhensigtsmæssig udvikling tilstrækkeligt tidligt til, at banken kan iværksætte modgående foranstaltninger i form af genopretnings tiltag. Der rapporteres kvartalsvist til bestyrelsen vedrørende genopretningsplanens indikatorer.

4.1. Kapitalkrav

Et pengeinstituts bestyrelse og direktion skal opgøre pengeinstituttets individuelle solvensbehov på grundlag af en vurdering af pengeinstituttets risici. Solvensbehovet opgøres som det tilstrækkelige kapitalgrundlag i procent af instituttets samlede risikoeksponering. Det individuelle solvensbehov må dog ikke være mindre end kapitalgrundlagskravet fastsat efter CRR.

Ifølge CRR skal et pengeinstituts samlede kapitalprocent som minimum udgøre 8 %. Den samlede kapitalprocent er instituttets kapitalgrundlag udtrykt som en procentdel af den samlede risikoeksponering. Derudover skal et pengeinstitut have en egentlig kernekapitalprocent på minimum 4,5 % og en kernekapitalprocent på minimum 6 % ifølge CRR.

Et pengeinstituts kapitalgrundlag består af instituttets kernekapital (Tier 1), som igen består af instituttets egentlige kernekapital (CET1) og hybride kernekapital (AT1), samt instituttets supplerende kapital (Tier 2).

Finanstilsynet kan endvidere individuelt fastsætte et højere krav til kapitalgrundlaget i form af et tillæg til kapitalgrundlagskravet fastsat efter CRR, hvis Finanstilsynet finder, at det af pengeinstituttet beregnede solvensbehov ikke afspejler pengeinstituttets reelle risici. Derudover kan Finanstilsynet også fastsætte krav til typen af kapital, der anvendes til at opfylde det individuelle solvensbehov.

Et pengeinstitut skal endvidere opfylde et kombineret kapitalbufferkrav i henhold til Lov om Finansiell Virksomhed. Det kombinerede kapitalbufferkrav er summen af den samlede egentlige kernekapital, der er nødvendig for at opfylde kravet om en kapitalbevaringsbuffer forhøjet med en virksomhedsspecifik kontracyklisk kapitalbuffer, en G-SIFI-buffer og en systemisk buffer.

Kravet til kapitalbevaringsbufferen vil blive indfaset gradvis indtil 1. januar 2019. Kapitalbevaringsbufferen er for perioden 1. januar 2015 til 31. december 2015 fastsat til 0 % af den samlede risikoeksponering. Den 1. januar 2016 forhøjes kravet til 0,625 % af den samlede risikoeksponering, den 1. januar 2017 forhøjes kravet yderligere til 1,2%, den 1. januar 2018 forhøjes kravet yderligere til 1,875 % og den 1. januar 2019 vil kravet til kapitalbevaringsbufferen blive fuldt indfaset og forhøjet til 2,5 % af den samlede risikoeksponering.

Den kontracykliske kapitalbuffersats reflekterer kreditlekssyklusen og de samfundsmæssige risici som følge af høj udlånsvækst. Den kontracykliske kapitalbuffersats fastsættes for hvert enkelt land i EU/EØS af de kompetente myndigheder, hvis myndighederne finder et behov herfor, og et pengeinstituts virksomhedsspecifikke kontracykliske kapitalbuffersats udgør det vægtede gennemsnit af de kontracykliske buffersatser, der gælder for de lande, hvor en virksomheds relevante krediteksponeringer befinder sig. I Danmark vil Erhvervs- og Vækstministeren på kvartalsmæssig basis fastsætte den kontracykliske buffersats vedrørende krediteksponeringer i Danmark. Den kontracykliske kapitalbuffersats indfases gradvis frem til 2019 og er i 2015 fastsat 0,0 %, i 2016 maksimalt til 1%, i 2017 maksimalt til 1,5 % og i 2018 maksimalt til 2 % samt i 2019 og frem maksimalt til 2,5%, når kravet er fuldt indfaset.

G-SIFI-bufferen er en buffer, som alene gælder for globalt systemisk vigtige finansielle institutter (G-SIFI). En systemisk buffer kan fastsættes af Erhvervs- og Vækstministeren med henblik på at forebygge og begrænse langsigtede ikke-cykliske, systemiske eller makropotentielle risici, der ikke er omfattet af CRR. Reglerne vil blive anvendt til at fastsætte systemiske buffere for de identificerede SIFI-institutter, som Danske Andelskassers Bank ikke er en del af.

4.2. Kapitalen

Kapitalgrundlaget opgøres i henhold til CRR anden del, herunder overgangsregler efter CRR, tiende del.

Til bankens egentlige kernekapital medregnes aktiekapital, særlig reserve ved reduktion af nominel aktiestørrelse og overført overskud.

Til bankens kapitalgrundlag medregnes hybrid kernekapital, som blev optaget som en del af Lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter (Bankpakke II) i 2009. Lånet er i december 2015 nedbragt til nominelt 120 mio. kr. og kan indfries til kurs 110. Den hybride kapital udgør et statsstøtteinstrument og kan således efter overgangsreglerne i CRR medregnes til kapitalgrundlaget frem til udgangen af 2017. Herudover indgår hybrid kernekapital på 232 mio. kr. med uendelig løbetid og med et triggerniveau på 7 %, optaget ved obligationsudstedelse i december 2015. Lånet opfylder betingelserne i CRR som Additional Tier 1 kapital.

4.3. Risikoeksponeringer

Risikoeksponeringerne er et vigtigt risikomål, som bl.a. anvendes ved fastsættelse af minimumskapitalkravet, og endvidere anvendes i beregning af de vigtigste risikonøgletal som egentlig kernekapitalprocent og kapitalprocent samt i det individuelle solvensbehov.

De samlede risikoeksponeringer påvirkes af forskellige faktorer, bl.a. fordelingen af krediteksponering på kundetyper og sikkerheder.

Banken anvender standardmetoderne efter CRR til opgørelse af den samlede risikoeksponering vedrørende kreditrisici, markedsrisici, modpartsrisici, kreditværdijusteringsrisici samt operationelle risici. Finansielle sikkerheder medregnes under den udbyggede metode. Banken anvender garantier som kreditreducerende middel (substitution) ved opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer, og udstedt af følgende modparter:

- Centralregeringer
- Regionale og lokale myndigheder
- Kreditinstitutter

Af bankens kreditpolitik fremgår, at der er krav til spredning af kreditrisikokoncentrationen vedrørende finansielle sikkerheder.

Banken anvender BEC som datacentral. BEC modtager eksterne kreditvurderinger fra Standard & Poor's Rating Services og foretager en løbende opdatering af bankens kundedatabase. Modtagne ratings konverteres til kreditkvalitetstrin via Finanstilsynets konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med ved opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer under standardmetoden for kreditrisici.

Tabellen nedenfor viser sammenhængen mellem kreditkvalitetstrinene og ratingklasserne.

Kreditkvalitetstrin	Standard & Poor's rating	Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder (selskaber)	Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker
1	AAA til AA-	20 %	0 %
2	A+ til A-	50 %	20 %
3	BBB+ til BBB-	100 %	50 %
4	BB+ til BB-	100 %	100 %
5	B+ til B-	150 %	100 %
6	CCC+ og under	150 %	150 %

4.4. Kapitalgrundlag

Kapitalgrundlagsopgørelsen fremgår af årsrapporten 2015 note 29.

For beskrivelse af hybride kernekapitalinstrumenter henvises til årsrapporten 2015 note 28.

4.5. Kapitalbuffere og indikatorer for systemisk betydning

Danske Andelskassers Bank er ikke på nuværende tidspunkt underlagt en kontracyklisk buffer, ligesom banken ikke er systemisk vigtig.

5. Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov

Lov om Finansiell Virksomhed giver Finanstilsynet bemyndigelse til at udfærdige regler om fastsættelse af pengeinstitutters tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov (Søjle II). Denne bemyndigelse har Finanstilsynet indskrevet i bekendtgørelse nr. 295 af 27. marts 2014 om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov.

Reglerne om opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov efter 8+ modellen, er beskrevet i bekendtgørelsens bilag 1 og oplysningskravene til denne risikorapport fremgår af bilag 2. Af bilag 1 fremgår det, at bestyrelse

og direktion fastsætter såvel koncernens tilstrækkelige kapitalgrundlag, som koncernens individuelle solvensbehov. I bekendtgørelsens bilag 1 beskrives de forhold, som koncernen skal tage hensyn til ved opgørelsen, herunder hvorledes processen skal forløbe i koncernen og hvilke vurderingselementer, der skal indgå i fastsættelsen.

Ved anvendelse af 8+ modellen skal banken have et kapitalgrundlag svarende til mindst 8 % af de samlede risikoeksponeringer. Det individuelle solvensbehov kan ikke være mindre end 8 %.

8+ modellen antager, at minimumskapitalkravet på 8 % (søjle I) som udgangspunkt dækker bankens almindelige risici vedrørende kreditrisiko, markedsrisiko og operationel risiko. Banken vurderer i forhold til aktuelle eksponeringer, nuværende og kommende aktiviteter, hvorvidt kapitalen er tilstrækkelig.

Vurderingen foretages på følgende hovedkategorier:

- Kreditrisiko
- Indtjening og vækst
- Markedsrisiko
- Operationel risiko
- Likviditetsrisiko
- Gearingsrisiko
- Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter

Kreditrisiko

Kreditrisici er det væsentligste element i solvensbehovet. Forhøjet risiko vurderes på følgende områder:

- Kreditrisici på store eksponeringer (over 1 % af kapitalgrundlaget)
- Kreditrisici for den øvrige kreditportefølje (under 1 % af kapitalgrundlaget)
- Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer
- Koncentrationsrisiko på brancher
- Øvrige kreditrisici

Der foretages en individuel vurdering af solvensbehovet på eksponeringer, som udgør mindst 1 % af kapitalgrundlaget.

Vurderingen af solvensbehovet på eksponeringer under 1 % af kapitalgrundlaget sker på følgende hoved-grupper:

- Private kunder
- Erhvervs-kunder

Bankens kredit-scoring-modeller anvendes ved opgørelse af solvensbehovet.

Kredit-scoring-modellerne opdeler eksponeringerne i følgende fire bonitetstrin: A – B – C – D, hvor A er gode kunder og D er kunder med objektiv indikation for værdiforringelse (OIV).

Solvensbehovet opgøres herefter som et vægtet resultat af sandsynligheden for misligholdelse (PD) og det sandsynlige tabsscenario (LGD).

Ved vurderingen af koncentrationsrisikoen på individuelle eksponeringer forholder banken sig til effekten ved, at lille antal eksponeringer udgør en forholdsvis stor andel af den samlede eksponeringsmasse.

Ved vurderingen af koncentrationsrisikoen på brancher, anvendes det såkaldte HHI- indeks til beregning af solvensbehovet.

Ved vurderingen af øvrige kreditrisici, indgår en særlig landbrugsreservation under særlige ugunstige konjunktur- og indtjeningsforhold.

Indtjening og vækst

Indtjeningen er første buffer til at dække tab på udlån og garantier. Ved opgørelsen af solvensbehovet vurderes det, om bankens indtjening er tilstrækkelig, og om der bør afsættes yderligere kapital til at imødegå denne risiko.

Banken forholder sig endvidere til væksten i risikoeksponeringerne og afsætter solvensbehov med udgangspunkt i en samlet år-til-år udlånsvækst på 10 % og derover.

Markedsrisiko

Solvensbehov vedrørende markedsrisici vurderes i forhold til de rammer og beføjelser, som bestyrelsen har videredelegeret til direktionen. Endvidere vurderes markedsrisici i forhold til den aktuelle og/eller maksimale udnyttelse.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke har likviditet til at opfylde sine betalingsbetingelser til tiden.

Banken udarbejder årligt sin egen opgørelse og vurdering af bankens likviditetsposition og likviditetsrisici (ILAAP), hvortil henvises.

Rapporten indeholder dels en opgørelse af de regulatoriske krav til likviditet og funding, men forholder sig også til niveauet for likviditet og funding i forhold til bankens samlede risici og forretningsmodel samt bankens interne risikostyring for området.

Bestyrelsen vurderer på grundlag af rapporten, hvorvidt der skal afsættes yderligere kapital til likviditetsrisici.

Operationel risiko

Operationel risiko er defineret som risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive juridiske risici.

Solvensbehovet for operationel risiko beregnes ved brug af basisindikatormetoden.

Gearingsrisiko

Gearing og gearingsgraden beregnes som et kapitalmål til kernekapitalen sat i forhold til de uvægtede eksponeringer.

Overdreven gearing udsætter banken for tab, hvis der indtræffer pludselige ændrede markedsforhold og overdrevne prisfald på aktiver. Overdreven gearing kan i sig selv forstærke sådanne markedsforhold, hvis flere institutter samtidig har behov for at nedbringe en høj gearing.

Banken har i politikken for øvrige risikoområder fastlagt, at gearingsgraden skal udgøre mindst 3 %. Det er således bankens vurdering, at overdreven gearing først vil indtræffe ved en gearingsgrad på under 3 %, hvilket modsvarer en samlet eksponeringsværdi på ca. 38 mia. kr.

Solvensbehovet for overdreven gearing beregnes, såfremt gearingsgraden er under 3 %.

Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter

Senest et år før et kapitalinstrument forfalder eller på anden måde ikke længere kan medregnes i kapitalgrundlaget (regulatorisk forfald), skal det under hensynet til forsigtighed, vurderes om der skal foretages et tillæg til solvensbehovet. Hvis der er risiko for, at der vil være udfordringer med at erstatte det pågældende kapitalinstrument med et nyt af samme eller højere kvalitet, skal der foretages et tillæg til det tilstrækkelige kapitalgrundlag. Hvis det vurderes, at der ikke vil være udfordringer med at tiltrække nye investorer, og risikoen derfor ikke er til stede, skal der ikke foretages et tillæg.

Hvis banken således ikke ved udgangen af 2016 har indgået aftaler om hel eller delvis refinansiering med hybrid kernekapital (AT1) eller egentlig kernekapital (CET1), vil dette forventeligt medføre et tillæg til det individuelle solvensbehov.

Ved udgangen af 2015 var bankens plan om styrkelse af kapitalgrundlaget i al væsentlighed eksekveret, hvorefter 70 % af den statslige hybride kapital er refinansieret med kapitalinstrumenter af bedre kvalitet. Det resterende lån kan ikke efter 31. december 2017 medregnes i kapitalgrundlaget, og der vil derfor eventuelt skulle foretages et tillæg til det tilstrækkelige kapitalgrundlag ved udgangen af 2016. Det forventes, at det resterende lån refinansieres inden udgangen af 2016 eller kapitalgrundlaget forbedres på anden måde, svarende til virkningen ved forfald af det resterende statslige hybridlån.

Opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov

Det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov er pr. 31.12.2015 opgjort således:

1000 Dkr.	Søjle I	Søjle II	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	I % af risikoeksponeringen
Kreditrisiko søjle I	483.697			6,2%
Kreditrisiko søjle II		281.745		3,6%
I alt			765.442	9,8%
Markedsrisiko søjle I	48.172			0,6%
Markedsrisiko søjle II		20.350		0,3%
I alt			68.522	0,9%
Operationel risiko søjle I	97.480			1,2%
Operationel risiko søjle II		0		0,0%
I alt			97.480	1,2%
Øvrige risici søjle I	11			0,0%
Øvrige risici søjle II		455		0,0%
I alt			466	0,0%
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag / solvensbehov	629.359	302.550	931.909	11,9%
Samlede risikoeksponeringer			7.866.991	

6. Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for, at tab opstår, fordi bankens modparter – primært kunder – misligholder deres betalingsforpligtelser. Kreditrisiko kan desuden opstå i forbindelse med handel med finansielle instrumenter. Vedrørende eksponeringer med kunder i eksponeringsklasserne erhvervsvirksomheder og detailkunder i CRR, behandles rammer for finansielle kontrakter efter bankens normale kreditvurdering.

Politikker vedrørende wrong way og ratingafhængig sikkerhedsstillelse vurderes ikke at være relevant for Danske Andelskassers Bank A/S, da banken ikke anvender sådan sikkerhedsstillelse.

6.1. Kreditpolitik

Kreditpolitikken er besluttet af bankens bestyrelse, og tager udgangspunkt i bankens til enhver tid gældende strategiplan og tilpasses løbende under hensyntagen til konjunkturudviklingen, gældende love og bekendtgørelser samt aktuelle vejledninger fra Finanstilsynet.

Målet med kreditpolitikken er overordnet at sikre, at udlån til kunder – med fradrag for omkostninger og tabsrisiko – giver et tilfredsstillende afkast af den kapital, udlånet lægger beslag på.

6.2. Styring, overvågning og rapportering

Der henvises til årsrapportens note 36 side 98 – 112.

6.3. Kapitalkrav kreditrisiko

Eksponeringer uden for handelsbeholdningen er fordelt på nedennævnte eksponeringsklasser.

1000 Dkr.	2015	Gennemsnit
Centralregeringer eller centralbanker	400.304	743.377
Regionale eller lokale myndigheder	0	1
Institutter	805.265	606.709
Selskaber	2.368.696	2.278.245
Detail	5.552.846	5.720.455
Aktier	262.722	242.905
Misligholdelse	576.606	669.976
Sikret ved pant i fast ejendom	1.571.842	1.457.551
Andre poster	174.396	195.427
Kreditrisiko i alt	11.712.677	11.914.644

Eksponeringer fordelt på brancher og eksponeringskategorier

1000 Dkr.	Central- regeringer eller cen- tral-banker	Institutter	Selskaber	Detail	Sikret ved pant i fast ejendom	Mislig- holdelse	Aktier	Andre poster
Landbrug, jagt og skovbrug	0	0	898.693	1.026.108	187.312	298.800	0	0
Industri og råstofindvinding	0	0	396.109	136.624	22.366	8.357	0	0
Energiforsyning	0	0	159.581	26.375	6.495	9	0	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	0	0	139.100	274.068	77.842	7.234	0	0
Handel	0	0	191.634	306.201	78.043	19.144	0	0
Transport, restaurations- og hotelvirksomhed	0	0	14.965	149.439	59.202	7.631	0	0
Information og kommunikation	0	0	188.029	32.293	8.360	275	21.965	0
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	400.304	805.265	124.093	58.142	10.860	2.128	198.790	174.396
Fast ejendom	0	0	148.383	187.180	143.159	137.428	41.967	0
Øvrige erhverv	0	0	28.083	345.652	79.145	19.083	0	0
Private	0	0	80.026	3.010.764	899.058	76.517	0	0
I alt	400.304	805.265	2.368.696	5.552.846	1.571.842	576.606	262.722	174.396

Eksponeringer fordelt på restløbetid

1000 Dkr.	Anfordring	Mindre end 3 måneder	3 måneder til 1 år	1 til 5 år	over 5 år	I alt
Centralregeringer eller centralbanker	259.304	141.000	0	0	0	400.304
Regionale eller lokale myndigheder	0	0	0	0	0	0
Institutter	721.712	0	0	83.553	0	805.265
Selskaber	717.429	134.237	841.743	112.486	562.802	2.368.696
Detail	3.106.309	136.296	1.502.960	272.612	534.669	5.552.846
Aktier	0	0	0	0	262.722	262.722
Misligholdelse	136.473	23.522	125.045	47.446	244.120	576.606
Sikret ved pant i fast ejendom	899.740	47.620	223.674	262.541	138.266	1.571.842
Andre poster	0	0	0	0	174.396	174.396
Kreditrisiko i alt	5.840.966	482.675	2.693.423	778.638	1.916.975	11.712.677

Risikovægten øges for misligholdte engagementer. Det betragtes som misligholdelse fra låntagers side, hvis en af følgende begivenheder har fundet sted:

- Låntageren har i over 90 dage været i restance med en væsentlig gældsforpligtelse
- Långiver anser det for usandsynligt, at låntageren vil indfri alle sine gældsforpligtelser, uden at långiver griber til foranstaltninger, såsom at realisere en eventuel sikkerhed.

Den forøgede vægt på den usikrede eksponering ser således ud:

- 150 % hvis der er nedskrevet mindre end 20 % af eksponeringen
- 100 % hvis der er nedskrevet mere end 20 % af eksponeringen
- 100 % af eksponeringer med pant i fast ejendom, som efter nedskrivninger er sikret ved pant i fast ejendom.

I CRR er der indført en rabat for eksponeringer mod små og mellemstore virksomheder (SMV). Rabatten er implementeret ved, at virksomheden vægtede poster opgjøret efter de normale regler, ganges med faktor 0,7619. SMV'er indgår i eksponeringskategorierne "Selskaber", "Detail" og "Sikret ved pant i fast ejendom".

SMV'er defineres som:

- Enhver virksomhed, uanset dens retlige form, der udøver en økonomisk aktivitet.
- SMV'en har en årlig omsætning på ikke over 50 mio. EUR.

SMV rabatten anvendes, når det samlede beløb som SMV'en og koncernforbundne selskaber skylder instituttet, ikke overstiger 1,5 mio. EUR. Eksponeringen opgøres inklusiv eksponeringer ved misligholdelse men eksklusiv udlån sikret ved pant i fast ejendom.

Risikoeksponering fordelt på eksponeringskategorier

1000 Dkr.	2015	8% kapitalkrav
Centralregeringer eller centralbanker	0	0
Regionale eller lokale myndigheder	0	0
Institutter	179.060	14.325
Selskaber	1.978.311	158.265
Detail	2.276.397	182.112
Sikret ved pant i fast ejendom	536.107	42.889
Misligholdelse	531.725	42.538
Aktier	408.175	32.654
Andre poster	136.435	10.915
Kreditrisiko i alt	6.046.210	483.698

Banken anvender i overensstemmelse med reglerne i CRR, finansielle sikkerheder og garantistillelser til afdækning af kreditrisikoen. Pr. 31. december 2015 udgør den fuldt justerede størrelse af sikkerhederne inden for hver enkelt eksponeringsklasse følgende fordelt på sikkerheder og garantier:

Justerede sikkerheder pr. eksponeringskategori

1000 Dkr.	Sikkerheder	Garantier
Centralregeringer eller centralbanker	0	0
Regionale eller lokale myndigheder	0	0
Institutter	5.189	0
Selskaber	22.767	23.023
Detail	102.225	1.495
Aktier	0	0
Misligholdelse	761	932
Sikret ved pant i fast ejendom	6.867	0
Andre poster	0	0
Kreditrisiko i alt	137.809	25.450

6.4. Kreditrisiko og udvandringsrisiko

De regnskabsmæssige definitioner af misligholdte fordringer og værdiforringede fordringer, samt beskrivelse af de anvendte metoder til fastansættelse af værdireguleringer, fremgår af anvendt regnskabspraksis beskrevet i årsrapportens note 1.

Bevægelser på værdiforringede fordringer, som følge af værdireguleringer og nedskrivninger, fremgår af efterfølgende tabel:

1000 kr.	Individuelle nedskrivninger/ hensættelser		Gruppevise nedskrivninger/ hensættelser
	Udlån	Garantier	Udlån
Nedskrivninger primo	1.276.432	21.579	21.722
Nedskrivninger i årets løb	254.641	7.536	10.128
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	112.921	11.690	7.676
Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	192.927	0	0
Andre bevægelser	-1.548	0	-67
Nedskrivning ultimo	1.223.677	17.425	24.107
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle eller gruppevise nedskrivninger/hensættelser (Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle eller gruppevise nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	1.867.061	124.226	4.379.532

Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på betydende brancher fremgår af nedenstående tabel:

1000 Dkr.	Udlån og garanti-debitorer, hvorpå der er foretaget nedskrivning/hensættelse	Nedskrivninger	Årets driftsførte nedskrivninger og tab
Offentlige myndigheder			
Erhverv:			
Landbrug, jagt og skovbrug	794.062	472.019	82.414
Industri og råstofindvinding	34.666	24.870	-2.436
Energiforsyning	1.577	1.576	-153
Bygge- og anlægsvirksomhed	65.337	36.200	520
Handel	109.227	68.757	6.824
Transport, restaurations- og hotelvirksomhed	46.237	30.085	-2.908
Information og kommunikation	6.523	5.460	1.252
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	23.019	20.956	-12.742
Fast ejendom	321.664	169.573	17.870
Øvrige erhverv	113.803	73.923	4.363
Erhverv i alt	1.516.115	903.419	95.004
Private	475.172	337.599	23.442
I alt	1.991.287	1.241.018	118.446

Et væsentligt element i bankens styring af kreditrisiko er at reducere risikoen på de enkelte engagementer ved at modtage sikkerheder i form af pant i en vifte af forskellige typer aktiver, såsom værdipapirer, pant i fast ejendom, virksomhedspant, pant i løsøre mv.

1000 Dkr.	Ikke værdiforringede fordringer			Værdiforringede fordringer		
	Ekspone- nering	Sikker- heder	Blanco	Ekspone- ring efter nedskriv- ning	Sikker- heder	Blanco
Offentlige myndigheder						
Erhverv:						
Landbrug, jagt og skovbrug	1.355.216	712.361	642.855	322.043	275.090	46.953
Industri og råstofindvinding	151.150	81.862	69.288	9.796	9.796	0
Energiforsyning	161.023	113.904	47.119	1	1	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	334.086	173.207	160.879	29.137	28.457	680
Handel	361.258	237.570	123.688	40.470	34.355	6.115
Transport, restaurations- og hotelvirksomhed	155.120	105.392	49.728	16.152	10.906	5.246
Information og kommunikation	28.616	16.754	11.862	1.063	247	816
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	259.726	222.970	36.756	2.063	615	1.448
Fast ejendom	341.325	251.734	89.591	152.091	138.568	13.523
Øvrige erhverv	325.519	201.014	124.505	39.880	33.357	6.523
Erhverv i alt	3.473.039	2.116.768	1.356.271	612.696	531.392	81.304
Private	2.926.384	1.323.346	1.603.038	137.573	70.618	66.955
I alt	6.399.423	3.440.114	2.959.309	750.269	602.010	148.259

Der henvises til årsrapportens note 36 for yderligere oplysninger vedrørende krediteksponeringer og sikkerheder.

7. Modpartsrisiko

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en finansiel modpart misligholder sine forpligtelser i henhold til en indgået finansiel kontrakt. Herudover kan der opstå afviklingsrisici i forbindelse med indgåelse og afvikling af finansielle kontrakter, idet udveksling af hovedstole i forskellige valutaer ikke nødvendigvis sker på samme tid, eller at værdipapirer ikke modtages samtidig med betaling herfor.

Banken har i sin kreditpolitik regler for håndtering af modpartsrisiko. Brugen af afledte finansielle kontrakter er underlagt de almindelige bevillingsregler og kreditpolitik. Banken indgår desuden CSA-aftaler i forbindelse med indgåede ISDA-aftaler med finansielle modparter. De indgåede CSA-aftaler er med til at reducere kreditrisici for enten banken eller for finansielle modparter i relation til indgåede afledte finansielle instrumenter. Om det er banken eller den finansielle modpart der opnår risikoafdækningen, er afhængig af markedsværdien på de pågældende afledte finansielle instrumenter.

Der er desuden indgået nettingaftaler med ikke-finansielle modparter, med henblik på at reducere kreditrisikoen i relation til modpartsrisikoen.

I bankens bevillingsproces og i den almindelige kreditovervågning tages der højde for disse finansielle kontakter, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten. Banken foretager ikke risikoafdækning med kreditderivater (CDS'er), og har således hverken købt eller solgt risikoafdækningen indenfor nogen produktgrupper.

Banken anvender markedsværdimetoden, som følger kravene i CRR-forordningens artikel 274. Ved metoden indgår hovedstolene af samtlige finansielle kontrakter, hvortil lægges summen af alle positive markedsværdier, hvorimod negative markedsværdier alene modregnes i forbindelse med nettingaftaler.

For at nå frem til et tal for den potentielle fremtidige krediteksponering, multipliceres kontraktens fiktive værdi eller underliggende værdier med procentsatser, der er fastsat i CRR. Summen af de aktuelle genanskaffelsesomkostninger og de potentielle fremtidige krediteksponeringer udgør eksponeringsværdien.

1000 Dkr.	Positiv dagsværdi af finansielle kontrakter	Den samlede eksponeringsværdi af modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetoden før risikovægtning
Modpart med risikovægt 0 %	463	491
Modpart med risikovægt 20 %	758	6.333
Modpart med risikovægt 35 %	763	842
Modpart med risikovægt 50 %	67.849	78.976
Modpart med risikovægt 75 %	9.060	10.101
Modpart med risikovægt 100 %	70.053	78.176
I alt	148.946	174.919

I forbindelse med bankens fastsættelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov, er der ikke afsat ekstra kapital til dækning af modpartsrisikoen, udover hvad der er indeholdt i kapitalgrundlagskravet på 8 %.

Kreditværdijusteringsrisikoen afspejler den aktuelle markedsværdi af modpartens kreditrisiko, og beregnes på alle OTC-derivater hvor modparten er finansielle kunder.

CVA risiko (kreditværdijusteringsrisiko)		
1000 Dkr.	Risikoeksponering	8% kapitalkrav
Kreditværdijusteringsrisiko	138	11

8. Markedsrisiko

Ved markedsrisiko forstås risikoen for, at markedsværdien aktiver og passiver ændrer sig, forårsaget af ændringer i markedsforhold. Banken henregner følgende typer af risici til markedsrisikoområdet: renterisici, valutarisici, aktierisici og andre risici på afledte finansielle instrumenter. Danske Andelskassers Bank påtager sig positioner dels gennem handel med kunder og finansielle modparter og dels ved placeringer som led i den løbende likviditetsstyring.

Herudover har banken en beholdning af såvel noterede som unoterede anlægsaktier i finansielle virksomheder, med hvem banken har et forretningsmæssigt samarbejde og hvor banken har et strategisk mål med investeringen. For nærmere beskrivelse af værdiansættelsen, dagsværdihierarkier og følsomheder vedrørende disse aktier, henvises til årsrapporten 2015 note 33.

1000 Dkr.	Aktier udenfor handelsbeholdningen
Dagsværdi primo	315.739
Køb i løbet af året	10.540
Salg i løbet af året	13.407
Realiseret gevinst/tab	-456
Urealiseret gevinst/tab	28.658
Dagsværdi ultimo	341.074

Banken vil typisk løbende have åbne positioner i rente-, valuta- og aktieprodukter, hvor renterisiko er risikoen for tab som følger af ændringer i markedsrenterne, valutarisiko er risikoen for tab som følger af ændringer i valutakurserne, og aktierisiko er risikoen for tab som følger af ændringer i aktiekurserne.

Der henvises til årsrapportens noteoplysninger nr. 37 vedrørende renterisiko, valutarisiko, aktierisiko og følsomhedsanalyser.

8.1. Politik for markedsrisiko

Banken ønsker at blive opfattet som et full service institut, der udfører næsten alle typer af markedsrisikobehæftede forretninger, som normalt forekommer i mindre til mellemstore pengeinstitutter. Banken ønsker som hovedregel at indgå forretninger med danske modparter.

Bestyrelsen fastlægger de overordnede politikker og rammer for markedsrisici. Rammerne understøtter den overordnede risikovillighed og angiver de specifikke grænser for, hvor stor en risiko banken ønsker at påtage sig.

8.2. Styring, overvågning og rapportering af markedsrisiko

Den organisatoriske ansvarsfordeling på markedsrisikoområdet for så vidt angår risikotagning, afvikling, kontrol og rapportering er fastlagt i retningslinjerne fra bestyrelsen til direktionen og videregivne beføjelser. Retningslinjerne hviler på et princip om at skabe en klar organisatorisk ansvarsfordeling med den nødvendige og tilstrækkelige funktionsadskillelse, som sikrer en valid ledelsesrapportering, således at bestyrelsen til stadighed er opdateret om bankens væsentlige markedsrisici.

Bestyrelsen informeres en gang om måneden om bankens overordnede markedsrisiko, herunder i hvilket omfang de fastsatte grænser på markedsrisikoområdet er udnyttet såvel aktuelt som over tid, herunder om der har været overskridelse af grænserne.

8.3. Kapitalkrav markedsrisiko

Banken anvender standardmetoden i CRR ved opgørelse af kapitalkravet i handelsbeholdningen.

1000 Dkr.	Risikovægtede poster 2014	8 % kapitalkrav
Gældsinstrumenter	586.659	46.933
Aktier	15.490	1.239
Valutakursrisiko	0	0
Risikovægtede eksponeringer i alt	602.149	48.172

9. Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for, at bankens betalingsforpligtelser, på grund af et utilstrækkeligt likviditetsberedskab, ikke kan honoreres. Desuden er der risiko for tab i tilfælde af, at bankens fundingomkostninger stiger uforholdsmæssigt meget. Målet med bankens likviditetsstyring er således at sikre tilstrækkelig kort- og langfristet likviditet til rettidig honorering af bankens betalingsforpligtelser til rimelige finansieringsomkostninger.

Danske Andelskassers Bank er præget af relativt store indlånsoverskud, hvilket afspejles i bankens likviditetsoverdækning gennem årene, som det fremgår af nedenstående.

9.1. Likviditetspolitik

Bankens ledelse har vedtaget en likviditetspolitik, der fastsætter bankens overordnede risikoprofil for likviditetsrisiko og fundingstruktur samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på likviditetsområdet med henblik på at understøtte bankens forretningsmodel.

Det er bankens overordnede målsætning at have følgende likviditetsmæssige opfyldelse/overdækning:

- LCR nøgletal på mindst 120 %
- Likviditetsoverdækning iflg. FIL § 152 på 100 %

9.2. Styring, overvågning og rapportering

Den organisatoriske ansvarsfordeling på likviditetsområdet, for så vidt angår risikotagning, afvikling, kontrol og rapportering, fastlægges i retningslinjerne fra bestyrelsen til direktionen. Retningslinjerne hviler på et princip om at skabe en klar organisatorisk ansvarsfordeling med den nødvendige og tilstrækkelige funktionsadskillelse, som sikrer en valid ledelsesrapportering, sådan at bestyrelsen til stadighed er opdateret om bankens væsentligste likviditetsrisici.

Bestyrelsen modtager rapporteringer månedligt. Rapporteringen udarbejdes af økonomiafdelingen og/eller anden uafhængig enhed, og ledsages af en konklusion om, hvorvidt likviditetspolitikken er overholdt, herunder om der har været overskridelse af grænserne

10. Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risikoen for tab som følge af, at der sker ændringer i eksterne forhold eller begivenheder, som skader bankens image eller indtjening.

Danske Andelskassers Bank er særligt eksponeret mod dele af Danmark, der har oplevet en begrænset vækst de seneste år, og hvor det må vurderes, at væksten alene vil tiltage langsomt i de kommende år. Det er den del af Danmark, banken har opereret i siden bankens begyndelse, og det er et bevidst valgt fortsat at have bankens primære fokus her. Banken er sig bevidst, at der er særlige risici knyttet hertil.

Banken styrer forretningsrisiko i overensstemmelse med styring og rapportering af operationel risiko jænfør nedenstående.

11. Operationel risiko

Ved operationel risiko forstås risikoen for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive juridiske risici.

11.1 Politik for operationel risiko

Bestyrelsen har i sin politik for operationelle risici fastlagt bankens overordnede risikoprofil for operationelle risici, med henblik på at minimere tab og på at understøtte bankens forretningsmodel.

11.2 Styring, overvågning og rapportering af operationelle risici

Operationelle risici og tab som følge heraf kan begrænses, men ikke fjernes. Bankens operationelle risici skal begrænses under hensyntagen til de omkostninger, som er forbundet hermed.

Den fastlagte politik for operationelle risici er præciseret i bestyrelsens retningslinjer til direktionen, ligesom de nærmere retningslinjer er fastlagt i forretningsgangen for operationelle risici.

For at holde bankens operationelle risici på et acceptabelt niveau, skal der være en klar organisatorisk ansvarsfordeling med den nødvendige og tilstrækkelige funktionsadskillelse.

Indberetning samt opsamling og opgørelse af operationelle hændelser, der har eller kan medføre tab, sker ved en eller flere udpeget(de) organisatorisk(e) enhed(er), der udpeges af direktionen. Denne/disse enhed(er) er endvidere ansvarlige for, at der sker betryggende afrapportering på området.

11.3. Kapitalkrav operationel risiko

Banken anvender basisindikatormetoden til at opgøre solvensbehovet til den operationelle risiko.

1000 Dkr.	Risiko-eksponering	8% kapitalkrav
Operationel risiko	1.218.496	97.480

12. Gearingsrisici

Overdreven gearing udsætter banken for tab, hvis der indtræffer pludselige ændrede markedsforhold og overdrevne prisfald på aktiver. Overdreven gearing kan i sig selv forstærke sådanne markedsforhold, hvis flere institutter samtidig har behov for at nedbringe en høj gearing.

På nuværende tidspunkt er der ikke fastsat et lovkrav om en maksimal gearingsgrad, men beslutningen om en sådan skal tages i EU-regi senest i 2016. Foreløbigt er der udmeldt et indikativt gearingskrav på 3 procentpoint, svarende til en maksimal gearing på 33 gange kernekapitalen.

12.1 Politik for gearingsrisici

Ved gearingsrisiko forstås et simpelt ikke-rikobaseret gearingskrav, der skal være bagstopper for bankens brutto-eksponering, og skal supplere CRR forordningens øvrige kapitalkrav, 8 procent kravet og kravet til det tilstrækkelige kapitalgrundlag og individuelle solvensbehov.

Ved overdreven gearing forstås bankens sårbarhed som følge af gearing eller mulig gearing, som kan kræve uforudsete korrigerende foranstaltninger i bankens forretningsmodel, herunder nødsalg af aktiver, som vil kunne medføre tab eller justeringer i værdien af dets restende aktiver.

Bestyrelsen har fastlagt, at et passende gearingsmål på minimum 3 procentpoint, svarende til den udmeldte indikative gearingsgrad.

12.2 Styring, overvågning og rapportering af gearingsgraden

Direktionen er ansvarlig for at følge udviklingen i bankens gearingsgrad og rapporterer kvartalsvis til bestyrelsen, om udviklingen i gearingsgraden.

12.3 Oplysning om gearingsgrad

Pr. 31. december 2015 er gearingsgraden beregnet således:

	1000 Dkr.	Gearingsgrad
Samlede eksponeringer til beregning	12.489.954	
Kernekapital med overgangsordning	1.188.658	9,5%
Kernekapital med fuld indfasning af CRR	1.188.658	9,5%

13. Behæftede aktiver

Danske Andelskassers Banks deltager i OTC-markedet i forbindelse med risikoafdækning af såvel egne som kunders positioner hvor der foretages CSA-sikkerhedsstillelser. Desuden har banken sikrede transaktioner med finansielle modparter,

Oplysninger om bankens behæftede og ubehæftede aktiver:

1000 Dkr.	Regnskabsmæssig værdi af behæftede aktiver	Dagsværdi af behæftede aktiver	Regnskabsmæssig værdi af ubehæftede aktiver	Dagsværdi af ubehæftede aktiver
Aktiver	385.553		10.162.817	
Aktieinstrumenter	0	0	363.115	363.115
Gældsinstrumenter	302.000	302.000	2.813.947	2.813.947
Andre aktiver	83.553		6.985.755	

Oplysninger om modtaget sikkerhedsstillelse som er behæftet eller potentielt kan behæftes:

1000 Dkr.	Dagsværdi af modtaget behæftet sikkerhedsstillelse eller egne gældsinstrumenter, der er udstedt	Dagsværdi af modtaget sikkerhedsstillelse eller egne gældsinstrumenter, der er udstedt og til rådighed for behæftelse
Modtaget	0	0
Aktieinstrumenter	0	0
Gældsinstrumenter	0	0
Andre aktiver	0	0
Egne gældsinstrumenter, der er udstedt, bortset fra egne covered bonds og ABS'er	0	0

Oplysninger om behæftede aktiver/modtaget sikkerhedsstillelse og tilknyttede forpligtelser:

1000 Dkr.	Modsvarende passiver, eventuel forpligtelser eller udlånte værdipapirer	Aktiver, modtaget sikkerhedsstillelse og egne udstedte gældsinstrumenter, bortset fra behæftede covered bonds og ABS'er
Regnskabsmæssig værdi af udvalgte finansielle forpligtelser	171.878	0

14. Ledelsessystemer

Bankens bestyrelsesmedlemmer besidder ud over ledelsesposter i banken, et antal øvrige ledelsesposter. Disse fremgår af årsrapporten 2015 side 110 – 112.

I overensstemmelse med den finansielle lovgivning vurderer bestyrelsens nomineringsudvalg løbende og mindst en gang årligt, om dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring om bankens risici til at sikre en forsvarlig drift af banken. Bestyrelsens proces for udvælgelse af kandidater varetages af nomineringsudvalget, hvis opgaver er beskrevet på bankens hjemmeside samt i årsrapporten 2015 på side 109.

Bankens bestyrelse og nomineringsudvalg har i medfør af FIL § 70, stk. 1. nr. 4, vedtaget en politik for mangfoldighed. Det fremgår af denne, at banken ønsker en sammensætning i bestyrelsen ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde, særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskelle i faglighed, erhvervs erfaringer, køn og alder. Oplysninger om mangfoldighed er beskrevet i årsrapporten 2015 på side 105.

Banken har i medfør af FIL § 80 b, stk. 1., nedsat et risikoudvalg. Der har i 2015 været afholdt 6 møder. Risikoudvalgets opgaver er beskrevet på bankens hjemmeside samt i årsrapporten 2015 på side 107.

15. Aflønningspolitik

15.1. Lønpolitik mv.

For oplysninger om lønpolitik og vederlagsudvalg henvises til hjemmesiden.

15.2. Kvantitative oplysninger om aflønning og fordeling af lønsum

Der henvises til årsrapporten 2015 note 9.

16. Risikoerklæring og underskrift

Det er bestyrelsens vurdering, at Danske Andelskassers Banks risikostyring overholder de gældende regler og standarder, er passende og effektive og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringssystemer er tilstrækkelige i forhold til bankens profil og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at beskrivelsen af Danske Andelskassers Banks overordnede risikoprofil i tilknytning til bankens forretningsstrategi, forretningsmodel og nøgletal, giver et retvisende billede af bankens risikostyring, herunder af den vedtagne risikoprofil og risikovillighed.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi samt materiale og rapporter forelagt for bestyrelsen af direktionen, intern revision, den risikoansvarlige og complianceansvarlige, samt på grundlag af eventuelt yderligere indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

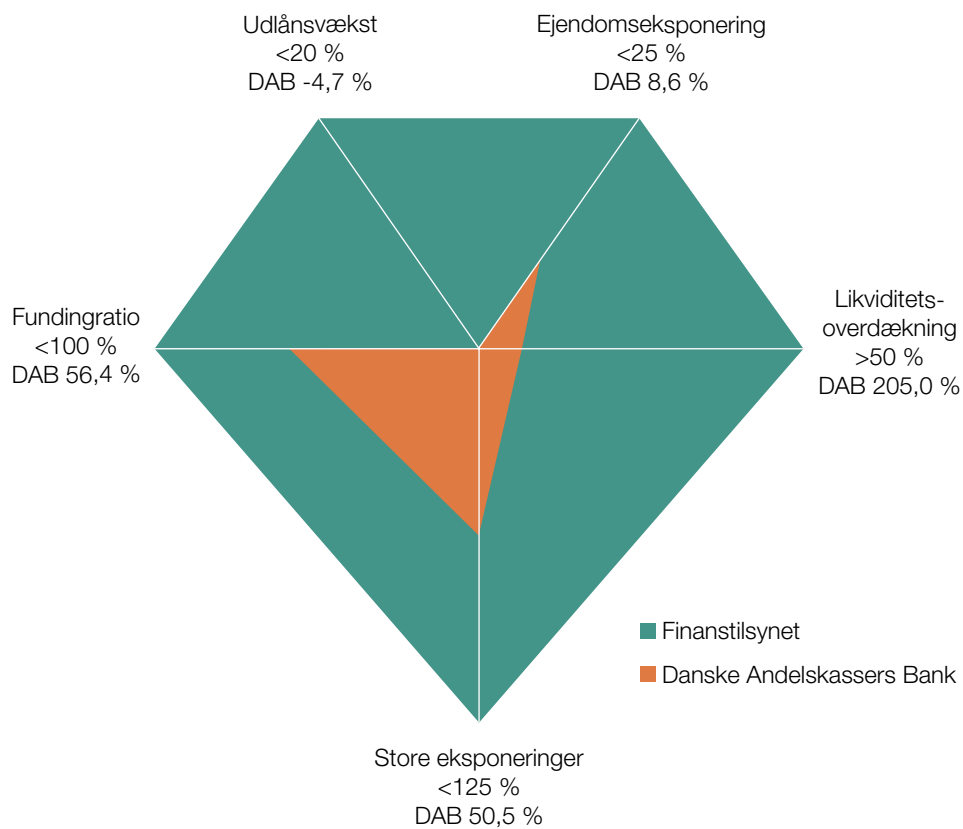
Bestyrelsens gennemgang af forretningsmodel og politikker viser, at de overordnede krav på de enkelte risikoområder på en hensigtsmæssig måde er afspejlet i politikker og specificerede grænser, at en gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser, at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og at det på den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder. De af bestyrelsen givne politikker og specificerede grænser vurderes ligeledes at være udformet på en sådan måde, at de er gennemsigtige og kontrollerbare.

Danske Andelskassers Banks forretningsstrategi er baseret på bankens vision og værdigrundlag om inden for sit lokalområde, at være en stærk, attraktiv og den foretrukne samarbejdspartner for private og små og mellemstore erhvervsvirksomheder. For at kunne dække alle kunders almindelige behov for finansielle forretninger og fungere som full-service pengeinstitut, samarbejder banken med en række partnere om blandt andet realkredit-, investerings-, pensions og forsikringsprodukter.

Danske Andelskassers Bank ønsker en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen. Det er bankens målsætning, at den kapitalmæssige overdækning i forhold til det individuelt opgjort kapitalkrav og solvensbehov skal udgøre mindst 2 %.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikoeksponering styres via fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i tilsynsdiamanten.

Nedenstående tabel viser dels de maksimale tilladte grænseværdier samt bankens aktuelle tal.

Bestyrelsen har dags dato behandlet og godkendt risikoreporten 2015.

Fremlagt og godkendt på bestyrelsesmødet den 24. februar 2016.

Bestyrelsen

Jakob Fastrup

Jens J. Hald

Preben Arndal

Helle Okholm

Klaus Moltesen Ravn

Asger Pedersen

Poul Weber

Bent Andersen

Anette Holstein Nielsen

Palle Bo Iversen

Lone Elisabeth Linding

Bilag A. Henvisninger vedrørende oplysningsforpligtelser

Emne	Henvisning
Kapitalgrundlagsopgørelsen	Årsrapport 2015 note 29
Kreditrisiko	Årsrapport 2015 note 36
Definition af misligholdte og værdiforringede ordringer samt beskrivelse af anvendte metoder til fastsættelse af værdireguleringer	Årsrapport 2015 note 1
Krediteksponeringer og sikkerheder	Årsrapport 2015 note 36
Markedsrisiko	Årsrapport 2015 note 33 og 37
Oplysninger vedrørende ledelsesposter	Årsrapport 2015, side 106 – 108.
Oplysninger om mangfoldighed i bestyrelsen	Årsrapport 2015 side 101
Oplysninger vedrørende bestyrelsens kompetencekrav	www.investor.andelskassen.dk Årsrapport 2015, side 105
Oplysninger vedrørende aflønningspolitik	www.investor.andelskassen.dk
Oplysninger om risikoudvalg	www.investor.andelskassen.dk Årsrapport 2015 side 103
Hovedegenskaber vedrørende bankens udstedte kapitalinstrumenter	Årsrapport 2015 note 28
Anvendelsesområde – datterselskaber	Årsrapport 2015 note 18
Beskrivelse hybride kernekapitalinstrumenter	Årsrapport 2015 note 28
Kvantitative oplysninger om aflønninger og fordeling af lønsom	Årsrapport 2015 note 9

Bilag B. Oplysningsforpligtelser jf. CRR som ikke er relevante for Danske Andelskassers Bank

CRR artikel	Emne
449	Sicritiseringer
452	IRB metoder kreditrisiko
454	Avanceret metode operationel risiko
455	Interne modeller for markedsrisiko